criteria of quality of preparation of informatics are oriented and effective technology of planning of evaluation facilities is worked out from disciplines of informatics.

Technology of planning of evaluation facilities from disciplines of informatics necessarily foresees pedagogical examination and estimation of quality of розроблюваних of multilevel facilities of evaluation, which enables it is enough exactly to estimate the level of formed both integral informatics competences and them separate constituents on the basis of complete set of multilevel facilities of evaluation.

Keywords: *competency-oriented means of estimation, computer science preparation, multi-level means of evaluation, informational competencies, engineer-teacher.*

УДК 373.5.016:008

Близнюк М. М.

ПРОЕКТУВАННЯ УМІНЬ У ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИЗАЙНІ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

На початку XX століття намітилася загальна тенденція пошуку найкращої організації практичного педагогічного процесу, що підштовхнуло дослідників до використання форм активного навчання, наприклад, пошукового методу, дослідницького методу, методу проектів. З початком використання нових методів навчання став відбуватися перегляд процесуальної сторони організації освітнього процесу. Відокремлення проектування і проникнення його в суміжні галузі, пов'язані з вирішенням складних соціо-технічних проблем, привезло до розвитку нових форм проектної культури, появи нових системних і методологічних орієнтацій, до виходу на гуманітарні методи пізнання і освоєння дійсності.

Проектування умінь є основним видом навчальної діяльності студентів і дає змогу домагатися високих результатів в активізації пізнавальних процесів в ході підготовки майбутнього фахівця. В основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних і творчих здібностей особистості майбутнього фахівця-художника, умінь самостійно застосовувати отримані теоретичні знання на практиці. Метод проектів базується на сукупності дослідницьких, пошукових і творчих методів у навчанні декоративно-прикладному мистецтву.

Ключові слова: *проектування умінь, педагогічний дизайн, декоративно-прикладне мистецтво, майбутній художник, інформаційно-комунікаційні технології.*

Педагогічні дослідження демонструють зорієнтованість на вирішення окремих проблем і створення конкретизованих, сталих педагогічних технологій. Але в умовах зростаючої невизначеності та складності проблем, постійного оновлення змістовного компоненту освіти, найбільш актуальними стають міждисциплінарні та проблемно-зорієнтовані підходи до організації освітнього простору, які ґрунтуються на системному мисленні та "гібридному інтелекті" [1, с. 51].

Педагогічні дослідження все більше зосереджуються на дизайнерських підходах (впровадженні варіативної проектної методології) до оновлення освітнього простору та здатності людини до продуктивної проектної

діяльності.

Проблеми теоретичного обґрунтування та розробки методичних засад формування проектувальних умінь досліджено такими вченими, науковцями й педагогами, як Б. Валясек, А. Бренчугіна-Романова, М. Горчакова-Сибірська, В. Гузеєв, О. Коберник, В. Кальней, І. Колесникова, Т. Матвєєва, Є. Міщенко, Г. Нарикова, Є. Полат, В. Рязанова, В. Рохлов, Н. Солопова, І. Трухін, С. Шишов, С. Ящук та ін.

Разом з тим, процес формування проектувальних умінь переважно розглянуто у руслі використання методу проектів у навчанні. Цій проблемі присвячені роботи М. О. Барикової, С. І. Горлицької, Н. Ю. Пахомової, О. С. Полат, І. В. Роберт, Н. В. Морзе, Д. А. Слінкіна, А. Ю. Уварова, С. М. Яшанова та багатьох інших. Проблема використання методу проектів у вищій професійній освіті розглядається О. М. Баликіною, Д. Н. Бузун, М. У. Гаппоєвою, Н. А. Забеліною, І. А. Зимовою, З. С. Сайдаметовою, М. С. Чвановою, В. В. Чорних та іншими авторами. У зарубіжній педагогіці застосування методу проектів у навчальному процесі розглядають Дж. Джонс, А. Колмос, М. Кнолл, Л. Кєтз, Дж. Хелм, С. Чард.

О. Коваленко підкреслює, що у системі вмінь, якими мають бути озброєні сучасні випускники навчальних закладів, є комплекс таких, які становлять основу проектувальних: уміння передбачувати, прогнозувати і планувати стратегії вирішення професійних завдань [2].

І. Дмитрик обґрунтовує, що проектувальні уміння виражаються через дії аналізу, синтезу, цілепокладання, структурування, корекції, контролю та аналізу перспектив. В. Кошелєва у своєму дослідженні наводить таке визначення **проектувальних умінь**: це – “способи реалізації певних дій, спрямованих на побудову проекту, що відображає очікуваний результат діяльності” [3, с. 27].

Як будь-яка універсальна система, система умінь, що відповідає загальному процесу проектування, також не може повністю описати зміст усіх умінь, необхідних для розробки конкретного проекту. С. А. Лисенко окреслює систему тих умінь, які, є базовими для вказаного процесу: усвідомлення, формулювання та систематизація власних прагнень, цілей розвитку професійної кар’єри; відбір найбільш значимих для кар’єрних досягнень цілей; планування і реалізація шляхів професійної підготовки, розширення професійних знань; діагностування власних типологічних та особистісних якостей для складання програми самовдосконалення; аналіз власних професійних можливостей, сильних та слабких сторін, сприятливих та загрозливих чинників; формування позитивного власного іміджу [4, с. 169].

Разом з тим, між проектувальними вміннями та вміннями щодо створення певного проекту (наприклад, у навчанні декоративно-прикладному мистецтву) немає повної тотожності, а є взаємозв’язок. Відповідно до цього, проектувальні уміння діляться на дві підгрупи: вміння щодо створення проекту і вміння з захисту та реалізації проекту.

Педагогічний дизайн – це явище, що широко застосовується в освітній

практиці зарубіжжя, проте є новаторським на теренах нашої країни. В. Ю. Биков, В. М. Кухаренко, Н. Г. Сиротенко, О. В. Рибалко, Ю. М. Богачков зазначають, що словосполучення "педагогічний дизайн" порівняно нечасто використовується вітчизняними розробниками навчальних матеріалів, його аналогом є "проектування навчання". Педагогічні дослідження проблем становлення проектної культури та педагогічного проектування представлені в працях В. Бедерханова, В. Безрукова, В. Беспалько, В. Гинецинського, Є. Полата, В. Сластьоніна, В. Серікова. Фактори розвитку інноваційної активності особистості досліджувались в працях К. Ангеловськи, Э. Роджерс, С. Коновець, Л. Корастильова, О. Совєтова, А. Хон, М. Кроз. Проблеми розробки та впровадження педагогічних технологій в навчальний процес розглядали Т. Ільїна, М. Нікандров, М. Кларін, А. Ромізовський, Н. Тализіна, Ю. Машбиць, О. Уваров. Науковці зауважують на перспективах розвитку педагогічного дизайну як методологічної основи поліпшення педагогічного процесу, що зумовлює необхідність подальшої розробки його теорії та методики.

З ускладненням технічного процесу, особливо з використанням новітніх інформаційних, зокрема мультимедійних технологій при розробці та реалізації освітнього процесу, змінювалися вимоги та підходи до розуміння педагогічного дизайну. Проте, думки науковців одностайні стосовно його доцільності. О. Тихомирова [5] хоча і зазначає, що в класичному педагогічному дизайні не говориться про новітні освітні технології, його концепції настільки інтуїтивно зрозумілі, що дають можливість максимально ефективно передавати знання і в електронній освіті. Г. Сіменс наголошує на безпосередній важливості педагогічного дизайну при електронному навчанні і визначає його як одну з найкрупніших категорій, що ставить на центральне місце не технології, а навчання [6]. На його думку, головне завдання педагогічного дизайну обслуговувати навчальні потреби та успіх осіб, які навчаються, через ефективне представлення вмісту і заохочення до взаємодії.

Як видно з наведених визначень, педагогічний дизайн є особистісно орієнтованою технологією, що реалізовується для задоволення потреб та розвитку особи, яка навчається, а відтак обов'язково має враховувати не лише технічний аспект виконання, а й психолого-педагогічні засади. В центрі педагогічного дизайну знаходиться педагогічний процес як такий, умови ефективного навчання і виховання, педагогічні технології, форми взаємодії тощо [7].

При розробленні електронних освітніх ресурсів педагогічний дизайн включає три аспекти: інформаційний, інтерактивний, графічний дизайн. Згідно з визначеннями А. С. Байкова, інформаційний дизайн – це процес структурування інформації, її змісту з метою більш ефективної роботи з інформацією, оптимального її сприйняття і розуміння користувачем. Інтерактивний дизайн – це процес розроблення механізму інформаційної взаємодії користувача з електронними освітніми засобами навігації та

інтерактивними об'єктами. Графічний дизайн – це процес створення візуального стилю інтерфейсу користувача програми за допомогою поєднання кольорів, шрифтів і композиції усіх компонентів інтерфейсу для забезпечення ефективного отримання інформації і взаємодії користувача зі створеною програмою [8].

Пошук моделі освіти, адекватної сучасному типу культури і відповідно новому етапу розвитку цивілізації, становить найактуальнішу проблему сучасної педагогіки. Дослідники стверджують, що метою змін системи освіти має бути створення моделі "культуровідповідної людини", тобто людини не лише здатної сприймати, але і виробляти культурні цінності, утворюючої їх (за А. А. Вербицьким) [9, с. 9].

Становлення інноваційної особистості залежить як від становлення художньо-образного та раціонального мислення, так і стратегічного, системоутворюючого, проектного мислення, яке спрямоване у майбутнє. Саме здатність до проектної діяльності є умовою успішності особистості, критерієм визначення її інноваційного потенціалу. Тому при створенні електронних освітніх ресурсів, зокрема при підготовці та організації на екрані навчального матеріалу, застосування основних положень моделі також є виправданим. Пропонована модель передбачає шість взаємопов'язаних етапів: аналіз, формування вимог, планування, розроблення, застосування, оцінювання [10, с. 81].

Викладені вище теоретичні особливості формування умінь проектування далеко не вичерпують глибини досліджуваної проблеми. Перспективи подальшого дослідження є розкриття інших внутрішніх та зовнішніх зв'язків і особливостей проблеми як у теоретичній, так і в практичній площині. У педагогічній науці та практиці не широко розроблені методики та технології формування умінь проектування у майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва, що вимагає об'єднаних зусиль науковців і педагогів-практиків.

Використана література:

1. *Чирва О. Ч.* Педагогічний дизайн як стратегія становлення проектної культури дизайнера / О. Ч. Чирва // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. – 2013. – № 3. – С. 51-53. – Режим доступу : http:// nbuv.gov.ua/UJRN/had_2013_3_15.
2. *Коваленко О. Е.* Методологічні засади професійної освіти : навчальний посібник для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей / О. Е. Коваленко, Н. О. Брюханова, І. С. Посохова, Л. В. Штефан, С. А. Лисенко. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Харків : УІПА, 2011. – 194 с.
3. *Кошелєва В. С.* Методика формування проектувальних умінь у майбутніх інженерів-педагогів економічного профілю засобами комп'ютерних технологій : дис. … канд. пед. наук : 13.00.02 / В. С. Кошелєва. – Харків, 2008. – 240 с.
4. *Лисенко С. А.* Становлення проблеми проектування професійної кар'єри майбутніми фахівцями у науці та освіті / С. А. Лисенко, С. М. Шепеленко // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія : зб. статей. – Ялта : РВВ КГУ, 2011. – Вип. 31. – Ч. 1. – С. 164-171.
5. *Тихомирова Е.* 800 слов про педагогический дизайн [Електронний ресурс] / Е. Тихомирова. – Режим доступу : http:// magazine.hrm.ru/800-slov-pro-pedagogicheskijj-dizajjn.
6. *Siemens G.* (2002). Instructional Design in Elearning [Електронний ресурс] / G. Siemens. – Режим доступу : http:// www.elearnspace.org/Articles/InstructionalDesign.htm.

7. *Усатая Т. В.* Развитие художественной-проектной деятельности в процессе профессиональной подготовки студентов университета / 13.00.08 – теория и методика профессионального образования : автореф. дисс. … канд. пед. наук / Т. В. Усатая. – Магнитогорск, 2004. – 24 с.
8. *Байков А. С.* Педагогические аспекты создания интерфейса электронных средств образовательного назначения для высшей школы : автореф. дисс. … канд. пед. наук : спец. 13.00.01 "Общая педагогика, история педагогики и образования" / А. С. Байков. – Рязань, 2008. – 23 с.
9. *Вербицкий А. А.* Активное обучение в высшей школе: контекстный подход / А. А. Вербицкий. – Москва : Высш. Шк., 1991. – 207 с.
10. *Денисенко С. М.* Педагогічний дизайн у сучасному освітньому процесі / С. М. Денисенко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 3 (81). – 2015. – С. 79-83.

R e f e r e n c e s :

1. *Chyrva O. Ch.* Pedahohichnyi dyzain yak stratehiia stanovlennia proektnoi kultury dyzainera / O. Ch. Chyrva // Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii dyzainu I mystetstv. Mystetstvoznavstvo. Arkhytektura. – 2013. – № 3. – S. 51-53. – Rezhym dostupu : http:// nbuv.gov.ua/UJRN/had_2013_3_15.
2. *Kovalenko O. E.* Metodolohichni zasady profesiinoi osvity : navchalnyi posibnyk dlia studentiv inzhenerno-pedahohichnykh spetsialnostei / O. E. Kovalenko, N. O. Briukhanova, I. S. Posokhova, L. V. Shtefan, S. A. Lysenko. – Vyd. 2-he, pererob. I dop. – Kharkiv : UIPA, 2011. – 194 s.
3. *Koshelieva V. S.* Metodyka formuvannia proektuvalnykh umin u maibutnikh inzheneriv-pedahohiv ekonomichnoho profiliu zasobamy kompiuternykh tekhnolohii : dys. … kand. ped. nauk : 13.00.02 / V. S. Koshelieva. – Kharkiv, 2008. – 240 s.
4. *Lysenko S. A.* Stanovlennia problemy proektuvannia profesiinoi kariery maibutnimy fakhivtsiamy u nautsi ta osviti / S. A. Lysenko, S. M. Shepelenko // Problemy suchasnoi pedahohichnoi osvity. Ser.: Pedahohika I psykholohiia : zb. Statei. – Yalta : RVV KHU, 2011. – Vyp. 31. – Ch. 1. – S. 164-171.
5. *Tikhomirova Ye.* 800 slov pro pedagogicheskiy dizayn [Yelektronniy resurs] / Ye. Tikhomirova. – Rezhim dostupu : http:// magazine.hrm.ru/800-slov-pro-pedagogicheskijj-dizajjn.
6. *Siemens G.* (2002). Instructional Design in Elearning [Yelektronniy resurs] / G. Siemens. – Rezhim dostupu : http:// www.elearnspace.org/Articles/InstructionalDesign.htm.
7. *Usataya T. V.* Razvitie khudozhestvennoy-proektnoy deyatelnosti v protsesse professionalnoy podgotovki studentov universiteta / 13.00.08 – teoriya I metodika professionalnogo obrazovaniya : avtoref. diss. … kand. ped. nauk / T. V. Usataya. – Magnitogorsk, 2004. – 24 s.
8. *Baykov A. S.* Pedagogicheskie aspekty sozdaniya interfeysa elektronnykh sredstv obrazovatelnogo naznacheniya dlya vysshey shkoly : avtoref. diss. … kand. Ped. Nauk : spets. 13.00.01 "Obshchaya pedagogika, istoriya pedagogiki I obrazovaniya" / A. S. Baykov. – Ryazan, 2008. – 23 s.
9. *Verbitskiy A. A.* Aktivnoe obuchenie v vysshey shkole: kontekstnyy podkhod / A. A. Verbitskiy. – Moskva : Vyssh. Shk., 1991. – 207 s.
10. *Denysenko S. M.* Pedahohichnyi dyzain u suchasnomu osvitnomu protsesi / S. M. Denysenko // Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. – 3 (81). – 2015. – S. 79-83.

Блызнюк Н. Н. Проектирование умений в педагогической дизайне обучения будущих художников декоративно-прикладного искусства.

В начале XX века наметилась общая тенденция поиска лучшей организации практического педагогического процесса, что подтолкнуло исследователей к использованию форм активного обучения, например, трудового метода, исследовательского метода, метода проектов. С началом использования новых методов обучения стал происходить просмотр процессуальной стороны организации образовательного процесса. Обособление проектирования и проникновение его в смежные отрасли, связанные с развязыванием сложных социо-технических проблем, привезло к развитию новых форм проектной культуры, появлению новых системных и методологических ориентаций, к выходу на гуманитарные методы познания и освоения действительности.

Проектирование умений является основным видом учебной деятельности студентов и позволяет добиваться высоких результатов в активизации познавательных процессов в ходе подготовки будущего специалиста. В основе метода проектов лежит развитие

познавательных и творческих способностей будущего специалиста-художника, умений самостоятельно применять полученные теоретические знания на практике. Метод проектов базируется на совокупности исследовательских, поисковых и творческих методов в обучении декоративно-прикладному искусству.

Ключевые слова: *проектирования умений, педагогический дизайн, декоративно-прикладное искусство, будущий художник, информационно-коммуникационные технологии.*

BLYZNIUK MYKOLA. Design of lessons in pedagogical design of future artists of decorative and applied art.

At the beginning of the XX century there was a general tendency to find the best organization of a practical pedagogical process, which prompted researchers to use forms of active learning, for example, labor method, research method, project method. With the beginning of the use of new teaching methods, a revision of the procedural aspect of the organization of the educational process began to take place. Separating the design and penetration of it in related industries, associated with the solution of complex socio-technical problems, has led to the development of new forms of design culture, the emergence of new systemic and methodological orientations, to the release of humanitarian methods of knowledge and development of reality.

Designing abilities is the main kind of educational activity of students and allows to achieve high results in activation of cognitive processes during preparation of the future specialist. The basis of the project method is the development of cognitive and creative abilities of the future specialist-artist, the ability to independently apply the obtained theoretical knowledge in practice. The method of projects is based on a set of research, search and creative methods in the study of arts and crafts.

Keywords: *designing skills, pedagogical design, arts and crafts, future artist, information and communication technologies.*

УДК 378.014.6:005.6

Бреславець Н. О.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ, ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ – ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Найвищою цінністю держави повинен стати інтелектуальний і культурний рівні народу.

Інноваційний менеджмент у сучасній вищій освіті повинен бути спрямований на модернізацію вищої школи, забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці, компетентних, відповідальних, які вільно володіють своєю професією і орієнтуються в суміжних областях на рівні світових стандартів, готових до професійного росту, соціальної та професійної мобільності. Для досягнення поставлених цілей, ядром управління якістю вищої освіти в вузі має бути інноваційний менеджмент, який потребує вдосконалення методології та організації управління, запровадження нових засобів і стимулів діяльності учасників освітнього процесу.

Реформа вищої освіти в Україні повинна проводитися в інтересах власної держави і має бути спрямована перш за все на реалізацію національних і регіональних запитів. Освіта повинна бути надійною, функціональною, технологічною, а її якість – відповідати міжнародним стандартам.